

16.45x16.08	1	עמוד 15	הארץ - כותרת	09/01/2014	40537962-6
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

בועז סנג'ור

מתי יזוכה זדורוב

השוואת טביעות נעל – מהתחומים שיש להתייחס אליהם כאל מה שמכונה בעולם "junk science" (מדע זבל או מדע פגום). והנה, האור שבקצה המנהרה: ב-3 בר צמבר ניתן פסק דין חשוב של בית המשפט העליון בפרשת ניקולאי מצגורה (אף הוא הואשם ברצח). בפסק הדין נדון בהרחבה רבה תחום השוואת טביעות הנעליים, תוך שבית המשפט מתבסס על הספרות המדעית העדכנית, לרבות אותו דו"ח של האקדמיה הלאומית האמריקאית למדע. וכך סיכם את הריון שופט בית המשפט העליון, ניל הנדל: "מסקנתי היא, שהגם שאין לשלול את קביו לותה של הראיה באופן כללי, במקרה דנא משקלה הוא אפסי. תוצאה זו מתבקשת מהי ניתוח לעיל. השאלות מרובות על התשובות, ורב הנסתר על הנגלה. הפגמים שהוצגו יורדים לשורש עניין המשקל. נרמה כי אף מתן משקל נמוך יהא תוצאה מלאכותית שאיננה משקפת נכונה את תוצאות מבחני הביקורת".

בבית הסוהר עדיין מוחזק רומן זדורוב, שהורשע על בסיס הודאה בעייתית בשיי לוב עם עדות של מומחה-שוטה, שלטענתו קיימת התאמה של טביעת נעל. המומחה בשני המקרים (זדורוב ומצגורה) הוא רפ"ק ירון שור, והוא מתבסס בשני המקרים על אותן שיטות שלפי ההלכה החדשה של בית המשפט העליון, שנקבעה עתה בפרשת מצגורה, אינן מדעיות עד כי משקל הראיה אפסי. הגיעה העת לזכות את רומן זדורוב.

פרופ' סנג'ור הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים

על כלשהי של הנאשם על הרצפה, האסלה והקורה שבין התאים, ונמצאו טביעות רבות אחרות".

במאמר אקדמי מפורט יותר, שפורסם בכתב העת "הסניגור", הבאתי את הדו"ח משנת 2009 של האקדמיה הלאומית האמריקאית למדע, שבו נקבע באשר להשוואת טביעות נעליים, כי אין לתחום זה כל ביי סוס מדעי: "אין תמימות רעים באשר למסי

זדורוב הורשע ברצח על סמך הודאה בעייתית וראיה, שלפי פסיקה חדשה, אין לה משקל

פר של מאפיינים אינדיווידואליים הדרושים לשם זיהוי חיובי, והוועדה אינה יודעת על בסיס נתונים כלשהו באשר לשונות של סוג או מאפיינים אינדיווידואליים, או באשר לתקפות או למהימנות של השיטה. ללא מחקר כזה של האוכלוסייה, בלתי אפשרי להעריך את מספר המאפיינים שצריכים להתאים כדי ליצור מירת ביטחון כלשהי כאשר למקור הטביעה".

הדו"ח הזה כלל לא נדון במשפט זדורוב. האסמכתה היחידה שהוצגה בו היא מאמר בעברית של המומחה-השוטה עצמו. כך קרה שזדורוב הורשע ברצח ונידון למאסר עולם על בסיס השילוב של הודאה בעייתית מאוד עם עדות מומחה-שוטה המבוססת על

יד לאחר הרשעתו בבית המשפט המחוזי בנצרת של רומן זדורוב, ברצח הנערה תאיר ראדה בבית הספר "נופי גולן", כתבתי במאמר ב"הארץ" (26.10.2010), שפסק הדין אינו משכנע שהנאשם אשם. ההרשעה התבססה בעיקר על הודאה בעייתית ועל עדות של שוטר הנחשב מומחה להשוואת טביעות נעליים, ושלשיטתו יש התאמה בין הנעל של זדורוב לבין טביעת נעל על מכנסי הקורבן. כפי שהראיתי, להודאה של זדורוב היו מאפיינים טיפוסיים של הודאת שוא, המוכרים בספרות המשפטית האקדמית ונתמכים בממצאי פרויקט החפות האמריקאי, שבו מוכיחים שוב ושוב באמצעות השוואת גנטיות, שגם חפים מפשע מורשעים. בית המשפט קבע, שלכך מטביעת הנעל שיוחסה לזדורוב, לא היו בזירה ראיות פורנזיות שקשרו אותו לרצח. נמצאו בזירה הרבה מאוד ממצאים, לרבות טביעות אצבעות, ממצאים ביולוגיים וטביעות נעליים קטנות (של נערים) – שכולם אינם של זדורוב.

כך ניתחתי את טביעת הנעל באותו מאמר: "מומחה-שוטה השווה סימני דם על מכנסי הקורבן לנעלי זדורוב, ומצא התאמה. מכיוון שלא ניתן לראותה, צבע המומחה-השוטה בעבור השופטים אזורים מסוימים בתמונות המכנסים וטביעת הנעל לא מדובר במדע, ודאי לא מדויק. לא מדובר בחישובים תקפים, אלא בהתרשמות המומחה-השוטה ממראה עיניו. מול הטביעה הנטענת על המכנסים, לא נמצאה טבי-